

чітких врегульованих правових відносин між суб'єктами господарювання. Водночас, в процесі досудового вирішення спорів суб'єкти господарської діяльності повинні мати можливість застосувати ефективний спосіб доведення істини в конкретному питанні – економічну (бухгалтерську) експертизу, що окрім встановлення фактичного стану речей стосовно суті спору, дасть можливість суттєво скоротити фінансові витрати на юридичний супровід. Окрім того, якщо господарський спір не буде залагоджений в процесі переговорів і буде розглядається судом, висновок економічної (бухгалтерської) експертизи буде взятий до уваги у якості одного з доказів.

Проте існують деякі недоліки, які потребують вдосконалення:

- розширення методологічної бази проведення економічної експертизи (експертних досліджень);
- доопрацювання та удосконалення

чинного законодавства як в частині загальних положень про застосування економічної експертизи в процесі досудового врегулювання господарських спорів, так і в частині правового регулювання здійснення бухгалтерської експертизи;

- розробки конкретних нормативно-інструктивних матеріалів та методичних рекомендацій з метою подолання проблем призначення, проведення та оформлення результатів економічних експертиз [3, с. 48].

Отже, судово-бухгалтерська експертиза – це відповідна процесуальна дія, яка виступає однією з форм реалізації функції контролю державою, відповідно до процесуального законодавства більшість питань економічного характеру, необхідність вирішення яких стоїть перед слідчими або судовими органами, вирішуються шляхом проведення судово-бухгалтерських експертиз.

Література

1. Гордієнко М.І. Судова бухгалтерія./ М. І. Гордієнко, І. М. Назаренко, А. І. Орехова, О. І. Радчук. Методичні вказівки./Суми, 2011 р. – 51 с.
2. Колісник О.П. Актуальні питання судово-бухгалтерської експертизи / Колісник О.П. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/PORTAL/soc_gum/znptdau/20
3. Сисоева І.М. Відображення дебіторської заборгованості в обліковій політиці підприємств/ І.М. Сисоева, В.В. Ясипена// Ефективна економіка. [Електронний ресурс]. – 2012. – № 10. – Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1470>

УДК 657.221 (100)

СВІТОВІ МОДЕЛІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Ясинецька В. – ст. 3 курсу, гр. ОПвн-31

Науковий керівник – к.е.н., доцент Ясипена В.В.

Вінницький навчально-науковий інститут ТНЕУ

Формування систем бухгалтерського обліку в різних країнах світу відбувається під впливом багатьох соціальних, економічних, правових та інших факторів. Навколишнє середовище суттєво впливає на систему бухгалтерського обліку, в різних країнах системи обліку різняться за організаційною побудовою, складом і кількістю об'єктів та суб'єктів, ступенем сумісності облікової інформації, можливістю задовольняти потреби різних груп користувачів. Відмінності принципів і правил бухгалтерського обліку у різних країнах впливають на інформацію фінансової звітності, викликають її розбіжності, що ставить під сумнів її надійність.

З урахуванням розвитку світової економіки постають нові питання, пов'язані з вивченням зарубіжного досвіду створення і функціонування систем бухгалтерського обліку, його використанням при побудові системи обліку в Україні. Особливості формування моделей обліку у зарубіжних країнах та в Україні, їх класифікацію за різними ознаками досліджували такі вітчизняні та зарубіжні вчені: І. Бенько, Ф. Бутинець, С. Голов, О. Губачова, М. Кужельний, С. Мельник, Д. Мітчел, Г. Мюллер, В. Палій, М. Ткач, В. Ткач, та інші.

Метою даної статті є розгляд світових моделей бухгалтерського обліку на сучасному етапі розвитку економіки.

На сьогоднішній день існує велика кількість

моделей бухгалтерського обліку, і ще продовжують з'являтися нові моделі. На думку американських вчених Г. Мюллера, Х. Гернона та Г. Міка, не існує і двох країн з ідентичними системами обліку. Саме розроблені ними моделі вважаються основними моделями в світі, а саме: британо-американська, південноамериканська, та континентальна. Для британо-американської моделі (Великобританія, Австралія, США, Канада, Індія, Нідерланди, Мексика) характерними є орієнтація обліку на інформаційні потреби інвесторів і кредиторів, наявність розвинутого ринку цінних паперів, високий рівень професійної бухгалтерської підготовки, наявність великої кількості транснаціональних корпорацій.

Для південноамериканської моделі (Аргентина, Бразилія, Перу, Уругвай, Еквадор) характерним є високий рівень інфляції, орієнтація обліку і звітності на вимоги державного планування, уніфікація принципів обліку (відсутня свобода вибору системи і порядку обліку). В обліку і звітності досить добре відображається інформація, необхідна для контролю за доходами населення та підприємств і дотриманням податкової політики.

Характерними рисами континентальної моделі (Австрія, Греція, Італія, Франція, Німеччина, Японія) є тісні зв'язки з банками, які є основним джерелом капіталу компаній, детальна юридична регламентація обліку і звітності, орієнтація обліку і

звітності на інтереси державного регулювання оподаткування і макроекономічного планування. Облікова практика спрямована не стільки на інформаційні потреби кредиторів, скільки на задоволення вимог державного керівництва [1].

Українські вчені М. Лучко та І. Бенько виділяють шість національних та міжнародних бухгалтерських систем залежно від географічного положення, організаційної побудови, принципів побудови плану рахунків та мети облікової системи: країн Східної Європи, країн Європейського Союзу, англосаксонську систему, французьку систему, систему країн Африканського Союзу та систему Організації Об'єднаних націй. Метою більшості облікових систем є відображення збільшення прибутку підприємств, за виключенням систем країн Східної Європи, де облік націлений на зниження собівартості.

Однією з «молодих» моделей бухгалтерського обліку є ісламська модель. Вона знаходиться під величезним впливом релігійних поглядів, має ряд особливостей. Наприклад, заборона отримання дивідендів як прибутку. Ринковим цінам віддається перевага при оцінці активів та зобов'язань компаній. Вважається, що така модель ще не досягла того рівня розвитку, який мають описані вище моделі.

Наступною моделлю, яка отримує все більший розвиток є інтернаціональна модель. Ця

модель виникла з потреби міжнародної узгодженості обліку, перш за все в інтересах транснаціональних корпорацій та іноземних учасників міжнародних валютних ринків. Проте, лише незначна кількість великих корпорацій може зараз стверджувати, що їхні річні фінансові звіти відповідають міжнародним стандартам [2].

Стосовно України, то наша система обліку має специфічні риси. Сьогодні державне регулювання, вплив податкового законодавства наближає систему обліку в Україні до континентальної моделі, хоча стверджувати цього не можна, оскільки в нас є спільні риси і з південноамериканською моделлю. Запровадження Міжнародних стандартів в Україні дасть змогу розширити експортні можливості завдяки залученню іноземних інвесторів, що приведе до зниження безробіття, росту економіки, та активного розвитку вітчизняних підприємств [3, с. 39]. Виходячи з цього, постає необхідність окреслення моделі, що характерна для країн постсоціалістичного простору, як наша Україна, риси якої не дозволяють віднести систему обліку до жодної з названих вище моделей. Отже, стрімкий розвиток економічних відносин і постійні зміни в економічному середовищі потребують перегляду і уточнення класифікацій систем обліку.

Література

1. Характеристика світових моделей бухгалтерського обліку. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://studopedia.su/>.
2. Класифікація систем та моделей бухгалтерського обліку. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://readbookz.com/>.
3. Ясишєна В.В., Западнюк Ю.В. Адаптація вітчизняної звітності до міжнародних стандартів / В.В. Ясишєна, Ю.В. Западнюк // Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : матеріали доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 30 листопада 2016 р.). – Чернігів : Черніг. нац. тех-нол. ун-т, 2016. – С. 38 - 39.